

Nr 312

Av fru **Gunne**, *angående inträdesfordringarna vid sjukgymnastinstituten.*

Utbildningen av sjukgymnaster sker för närvarande dels vid sjukgymnastinstitutet i Stockholm, vilket sorterar under karolinska institutet, och dels vid sydsvenska sjukgymnastinstitutet, vilket sorterar under Lunds universitet. En utvidgning av utbildningen genom inrättande av ytterligare sjukgymnastinstitut utredes för närvarande av professor O. T. Sjöstrand enligt direktiv utfärdade av Kungl. Maj:t den 17 maj 1961.

Intagningsbestämmelserna för de två sjukgymnastinstituten återfinnes i SFS 231:1960 och i kanslerns för rikets universitet föreskrifter av den 19 maj 1961 angående meritvärderingen.

I stadgan för sjukgymnastinstituten föreskrives såsom teoretisk fordran för inträde, att den är behörig att antas som elev vid sjukgymnastinstituten som innehar normalskolekompetens, avlagt realexamen eller erhållit betyg från försöksskolas årskurs 9a eller 9g eller ock på annat sätt styrkt sig ha förvärvat motsvarande kunskaper. Tillströmningen till utbildningsanstalterna har emellertid i praktiken medfört att kvalificerade studentbetyg måst uppsättas som inträdesfordran. Enligt de nuvarande intagningsbestämmelserna skulle således elever med studentexamen vara överkvalificerade, men detta mått av teoretiska kunskaper fordras numera för att eleverna skall kunna tillgodogöra sig undervisningen, som blivit alltmer högskoleinriktad.

Frågan om fordringarna för inträde till sjukgymnastinstituten har berörts av 1957 års skolberedning i betänkandet angående grundskolan. På s. 617 i nämnda betänkande anföres att sjukgymnastutbildningen är ett typiskt exempel på en utbildning som kommit att få orimligt höga krav på skolunderbyggnad beroende på nuvarande konkurrensförhållanden. Anmärkningen torde vara fullt riktig, om man snävt begränsar sig till att jämföra intentionerna beträffande inträdesfordringarna sådana de skisserades i Kungl. Maj:ts proposition 160 till 1957 års riksdag angående sjukgymnastutbildningen med dagens situation i fråga om tillströmningen till utbildningen och utbildningskapaciteten.

Vid ärendets förbehandling hade skilda meningar framförts angående kraven på teoretiska förkunskaper, såsom också utförligt redovisas i propositionen. Departementschefen ansåg, att Kungl. Maj:t borde pröva frågan i samband med utfärdandet av reglementariska föreskrifter för instituten,

men underströk för sin del, att strängare krav på teoretiska förkunskaper än som oundgängligen erfordras för att sjukgymnasteleverna skall kunna följa undervisningen icke borde uppställas.

Det föreligger emellertid i dag skäl till en omprövning av frågan om de teoretiska kvalifikationerna för inträde. Utvecklingen har medfört att sjukgymnasternas ställning och arbete steg för steg förändrats mot större ansvar och mera krävande arbetsuppgifter. Den uppmärksamhet och vård som numera ägnas handikappade av olika slag, mentalsjuka, polioskadade, bara med cerebral pares m. fl., och den betydelsefulla roll som en kvalificerad sjukgymnastisk behandling därvid spelar, har gett sjukgymnasterna ökade uppgifter. De avgör själva behandlingarnas dosering och stegring, vilket förutsätter betydande kunskap och erfarenhet. Inom den förebyggande vården väntar stora arbetsuppgifter på blivande sjukgymnaster, som får räkna med att i stor utsträckning självständigt organisera den sjukgymnastiska verksamheten inom denna vårdgren. Yrket kräver kvalificerad utbildning och denna i sin tur förutsätter ett högre mått av teoretiska förkunskaper.

I en till SACO:s remissyttrande angående grundskolan fogad remisskrivelse av Legitimerade sjukgymnasters riksförbund lämnas några uppgifter, som bör vara av betydelse för bedömningen av denna fråga:

Man kan emellertid konstatera att undervisningen vid sjukgymnastinstitutet ställer allt större krav på goda teoretiska förkunskaper. Även om det är de skärpta konkurrensförhållandena vid intagningen till sjukgymnastinstitutet, som drivit upp kraven på teoretiska meriter så att flertalet sökande måste ha goda studentbetyg för att vinna inträde, har ändå erfarenheten visat att de som intagits enligt fastställda inträdesfordringar endast med mycket stora svårigheter kunnat följa undervisningen bl. a. i ämnen såsom anatomi och fysiologi.

Tidigare verkställda utredningar har varit ense om att i varje fall i ämnena fysik, kemi och matematik jämte något valfritt ämne studentbetyg vore oundgängligen nödvändiga. Dessutom är språkkunskaper inte endast önskvärda utan även nödvändiga för sjukgymnastelever. Läroböcker och ämneslitteratur på svenska finns nämligen praktiskt taget inte att tillgå för denna undervisning, utan eleverna är hänvisade till kurslitteratur på utländska språk, för närvarande främst på engelska men även på tyska. Vad beträffar undervisningens litteratur är den inom många ämnen gemensam för sjukgymnasteleverna och de medicine studerande.

Sjukgymnastyrket har fått en allt mera självständig karaktär. Sjukgymnasterna bedömer självständigt behandlingsformerna. De undervisande arbetsuppgifterna tillmäts en allt större betydelse. De krav som den moderna rehabiliteringsverksamheten ställer fordrar att sjukgymnasterna fortbildar sig för att kunna meddela de behandlingar, som med dagens högt ställda krav på god sjukvårdsstandard kan uppställas.

Med hänsyn till kraven på en god, för yrket väl kvalificerad utbildning och till elevernas möjligheter att tillgodogöra sig densamma synes det oss böra övervägas om icke studentexamen eller därmed jämförliga kunskaper även formellt bör uppställas som villkor i fråga om teoretiska förkunskaper vid tillträde till sjukgymnastinstitutet. Det föreslås att den av professor

Sjöstrand företagna utredningen om en utvidgning av sjukgymnastutbildningen får sig tillagd uppgiften att närmare utreda detta spörsmål. För den händelse utredningens arbete slutföres innan riksdagen tagit ställning till frågan om inträdesfordringarna, föreslås alternativt att den prövas i anslutning till departementets fortsatta behandling av utredningsmaterialet.

Med stöd av vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om en utredning angående införandet av studentexamen eller därmed jämförliga kunskaper som fordran för inträde vid sjukgymnastinstituten.

Stockholm den 25 januari 1962

Stina Gunne